

HISTORIA I KULTURA ZIEMI SŁAWIEŃSKIEJ

T. XII

MIASTO SŁAWNO

FUNDACJA „DZIEDZICTWO”

HISTORIA I KULTURA ZIEMI SŁAWIEŃSKIEJ

TOM XII

MIASTO SŁAWNO

Redakcja:

WŁODZIMIERZ RĄCZKOWSKI
JAN SROKA

SŁAWNO 2017

ABSTRACT: Włodzimierz Rączkowski, Jan Sroka (eds), *Historia i kultura Ziemi Sławieńskiej*, t. 12: *Miasto Sławno* [History and Culture of the Sławno region, vol. 12: Sławno – the town]. Fundacja „Dziedzictwo”, Sławno 2017, pp. 328, figs 109, tables 17. ISBN: 978-83-947670-0-6. Polish texts with German summaries.

These are studies of aspects of history and culture of the town Sławno (Pomerania, Poland). Its origin is in Middle Ages (14th century) but there are some archaeological data suggesting the earlier erection of the town. The town and its citizens were subject of many political changes. Since mid of 17th century up to mid of 20th century the town was under German control. During that time the town developed in terms of cultural aspects as well as spatially. The concept of the palimpsest allows to identify the processes of introducing new and erasing existing elements of the town. Some papers discuss changes in townscape – slow, evolutionary in 18th and 19th century and quick and dramatic after the WWII. Will the history of the town inspire current citizens to promote sustainable development including respect to the historic value?

© Copyright by Włodzimierz Rączkowski, Jan Sroka 2017
© Copyright by Authors

Na okładce: Hugo Walzer, *Kościół Mariacki* 1920, olej, 74 × 94 cm

Tłumaczenia na język niemiecki: *Brigida Jerzewska*

Redaktor: *Katarzyna Muzia*
Skład i łamanie komputerowe: *Eugeniusz Strykowski*

Publikację wydano przy finansowym wsparciu Urzędu Miejskiego w Sławnie

Wydawca/Herausgeber: Fundacja „Dziedzictwo”, 76-100 Sławno, ul. A. Cieszkowskiego 2

ISBN: 978-83-947670-0-6

Druk/Druck: BOXPOL, 76-200 Słupsk, ul. Wiejska 28, e-mail: boxpol@post.pl

Spis treści

Jan Sroka, Włodzimierz Rączkowski, <i>Historia jako konfrontacja: czy odrabiamy lekcje?</i>	7
Ignacy Skrzypek, <i>Badania archeologiczne na terenie Sławna</i>	17
Krzysztof Skrzypiec, <i>Sławno w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie Oddział w Słupsku</i>	47
Józef Lindmajer, <i>O ludności Sławna od połowy XVII do przełomu XVIII i XIX wieku. Wybrane zagadnienia</i>	65
Sylwia Wesołowska, <i>Szkolnictwo w Sławnie do 1945 roku. Próba podsumowania</i>	87
Krystyna Rypniewska, <i>Witraże przedwojennego Sławna</i>	113
Janina Kochanowska, <i>Wczesna twórczość rzeźbiarska Fritza Theilmanna w pomorskim Sławnie</i>	129
Konstanty Kontowski, <i>Cmentarze, pomniki i miejsca pamięci o zmarłych w Sławnie</i>	147
Ewa Gwiazdowska, <i>Architektura i urbanistyka dawnego Sławna w świetle źródeł ikonograficznych z czasu od XVII do połowy XX wieku</i>	161
Kacper Pencarski, <i>Transport w Sławnie w latach 1918–1939</i>	241
Włodzimierz Rączkowski, <i>Historyczne przestrzenie miasta we współczesnym kontekście – spojrzenie z... dystansu</i>	261
Zbigniew Sobisz, <i>Dendroflora terenów zieleni Sławna</i>	287
Indeks osób	317
Indeks nazw geograficznych	323
Lista adresowa Autorów	327

Sławno w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie Oddział w Słupsku

KRZYSZTOF SKRZYPIEC (Słupsk)

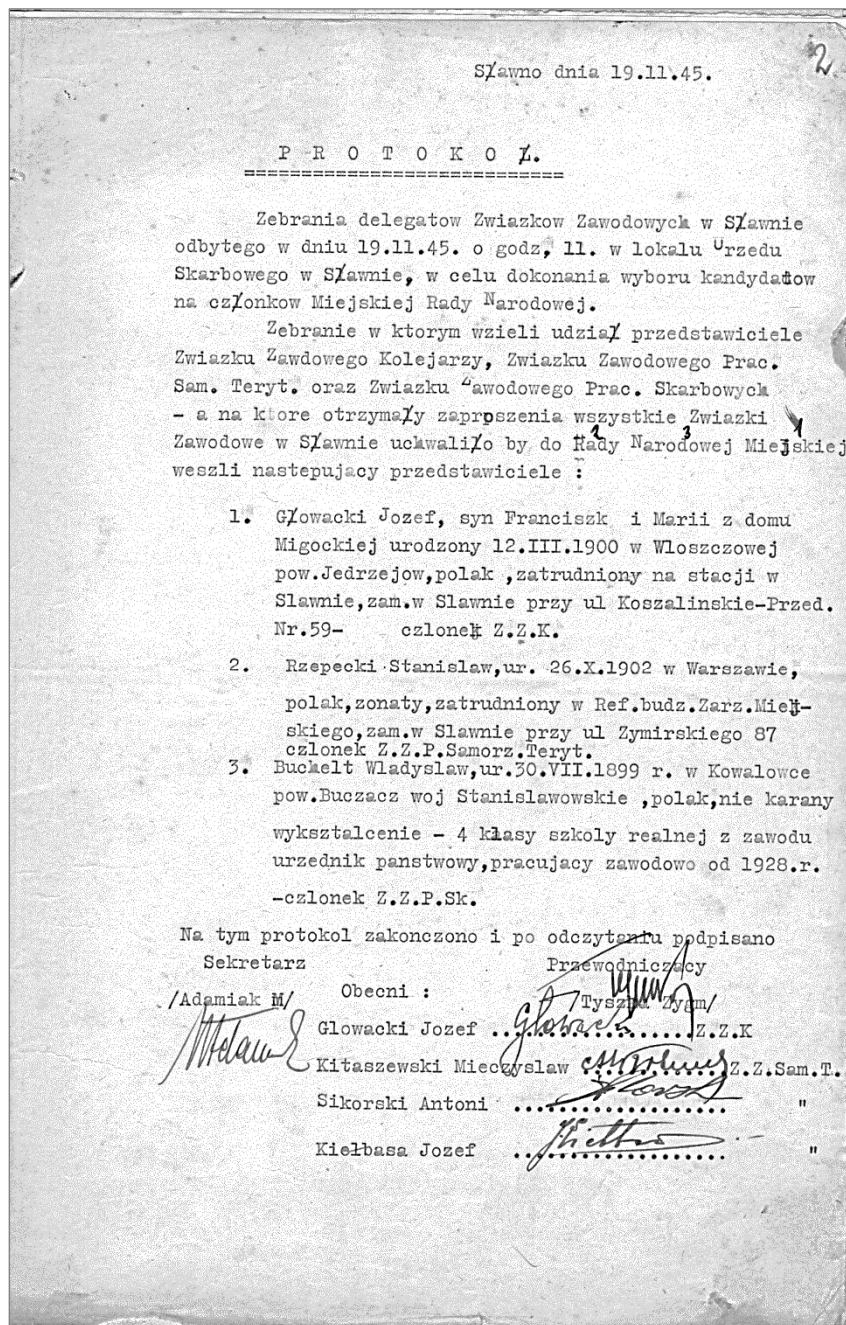
Wprowadzenie

Poszukiwanie materiałów źródłowych do dziejów Sławna jest trudne ze względu na ich duże rozproszenie (np. Krause 2006; Schoebel 2013). Część materiałów archiwalnych, zwłaszcza tych do 1945 roku, znajduje się w Archiwum Krajowym w Greifswaldzie (Landesarchiv Greifswald), a pozostałe w archiwach państwowych w Szczecinie i Koszalinie oraz w ich oddziałach (np. Chochuł 2010). Największy zasób źródeł dotyczących Sławna po II wojnie światowej zgromadzono w słupskim oddziale Archiwum Państwowego w Koszalinie. Zasób można podzielić na kilka grup tematycznych, spośród których najwięcej jest akt urzędów administracji ogólnej i samorządu terytorialnego.

1. Akta dotyczące administracji miasta

Do tej grupy zaliczają się zespoły akt dotyczących administracji miasta. W latach 1945–1950 ogólną władzę administracyjno-samorządową w mieście sprawowały Miejska Rada Narodowa (Ryc. 1) oraz Zarząd Miejski. Z dokumentów tych zachowało się jedynie 50 jednostek archiwalnych (nr zespołu 26), na podstawie których można odtworzyć działalność czterech wydziałów Urzędu Miejskiego¹. Akta zawierają: protokoły posiedzeń plenarnych, prezydium i działalności komisji, sprawozdania

¹ Miejska Rada Narodowa i Zarząd Miejski w Sławnie z lat 1945–1950 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

Ryc. 1. Protokół z zebrania delegatów związków zawodowych w Sławnie 19 listopada 1945 roku, które odbyło się w celu wyboru kandydatów na członków Miejskiej Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego w Sławnie, MRN i ZM w Sławnie, sygn. 2, s. 2

z działalności MRN, wykazy mieszkańców, zaopatrzenie ludności (Referat Ogólno-Administracyjny – sygn. 1–27), budżety administracyjne, sprawozdania z ich wykonania, podatki, pożyczki, plany finansowo-gospodarcze (Referat Finansowy – sygn. 28–45), sprawy osiedleńcze, opiekę społeczną, wykazy obiektów kościelnych (Referat Społeczny – sygn. 46–48) oraz materiały dotyczące odbudowy zdewastowanych budynków i obiektów w mieście (Referat Techniczny – sygn. 49, 50)².

W latach 1950–1973 funkcję podstawowego organu władzy i samorządu społecznego pełniło Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Sławnie³. Jego działalność przedstawia zespół nr 129, liczący 119 jednostek archiwalnych. Zawiera on informacje na temat: organizacji i działalności MRN, komisji, prezydium, protokoły sesji, spotkania radnych z wyborcami, komitety blokowe, kontrole, narady (Referat Ogólno-Administracyjny – sygn. 1–81), budżety, bilanse (Referat Finansowy – sygn. 82–105), plany i sprawozdania referatu, organizacja przedsiębiorstw i zakładów miejskich, ich plany i sprawozdania (Referat Gospodarki Komunalnej i Mieszaniowej – sygn. 106–118), plan zatrudnienia i funduszu płac w żłobkach z 1967 roku (Referat Opieki Społecznej – sygn. 119)⁴.

W 1973 roku zmieniono zasady funkcjonowania rad narodowych, powołując urząd Naczelnika Miasta oraz podlegający mu Urząd Miejski. Instytucje te przejęły funkcje administracyjne wydziałów Prezydium MRN, a Urząd Miejski obsługiwał także Miejską Radę Narodową. Tym samym w istotny sposób rozdzielono funkcje stanowiące od wykonawczych i administracyjnych⁵. W zasobie archiwum zachował się zespół Miejska Rada Narodowa w Sławnie z lat 1973–1985 (nr zespołu 815). Wiedza na temat jego zawartości opiera się na spisach zdawczo-odbiorczych. Zespół zawiera: akta wyborcze do rad narodowych oraz do sejmiku – sygn. 1/1–3, protokoły sesji MRN – sygn. 1/4–15, protokoły z posiedzeń Prezydium MRN – sygn. 1/16–26, spotkania radnych z wyborcami, interpelacje, wnioski, postulaty, struktura osobowa, ewidencja, zespoły radnych, zmiany – sygn. 1/27–35, samorząd mieszkańców miasta – sygn. 1/36–37, rejestry wniosków komisji MRN – sygn. 1/38–39, sprawy gospodarcze i handlowe, usługi, zaopatrzenie, gospodarka komunalna i mieszkaniowa, rolnictwo – sygn. 1/40–55, Komisja Oświaty, Kultury i Spraw

² Miejska Rada Narodowa i Zarząd Miejski w Sławnie z lat 1945–1950 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

³ Ustawa z 20 marca 1950 roku o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz.U. Nr 14, poz. 130).

⁴ Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Sławnie (Inwentarz zespołu archiwalnego).

⁵ Ustawa z 22 listopada 1973 roku o zmianie ustawy o radach narodowych (Dz.U. Nr 47, poz. 276).

Socjalnych – sygn. 1/56–62, Komisja Przestrzegania Prawa i Porządku Publicznego – sygn. 1/63–69, Komitet Kontroli Społecznej – sygn. 1/70, Miejski Komitet Frontu Jedności Narodu – sygn. 1/71, Rada Miejsko-Gminna Patriotycznego Ruchu Odrodzenia Narodowego 1/72 oraz Archiwum Zakładowe – sygn. 73⁶. Pomoc ewidencyjną stanowią również kolejne spisy zdawczo-odbiorcze: nr 3 oraz nr 8a, które zawierają: protokoły sesji MRN – sygn. 3/1–3, protokoły z posiedzeń Prezydium MRN – sygn. 3/4–6, Samorząd Mieszkańców Miasta – sygn. 3/7 oraz działalność branżowych komisji MRN – sygn. 3/8–12⁷. Spis zdawczo-odbiorczy nr 8a zawiera natomiast: uchwały – sygn. 8a/1, kolegia, komisje, protokoły wyborcze – sygn. 8a/2–4, 6, programy działania – sygn. 8a/5, reprezentację przewodniczącego rady – sygn. 8a/7⁸. Ogółem zespół liczy 92 jednostki archiwalne.

Jako organ wykonawczy równolegle działał Urząd Miejski w Sławnie z lat 1974–1986 (nr zespołu 818), w przypadku którego zachowało się 71 jednostek archiwalnych. Zespół zawiera: komisje, rady miejskie – sygn. 7/1–6, protokoły z narad – sygn. 7/7–8, zarządzenia naczelnika miasta – sygn. 7/9–14, decyzje naczelnika miasta – sygn. 7/15–20, roczne i okresowe plany pracy, sprawozdania – sygn. 7/21–26, protokoły kontroli i zarządzenia pokontrolne – sygn. 7/27–37, dane statystyczne o pracownikach, szkolenia – sygn. 7/38–39, budżety – sygn. 7/40–54, podatki i opłaty – sygn. 55, plany społeczno-gospodarcze – sygn. 7/56–67, działalność Kolegium do spraw Wykroczeń – sygn. 7/68, obrona cywilna – sygn. 7/69, ruch budowlany – sygn. 7/70, archiwum zakładowe – sygn. 7/71⁹.

W 1986 roku powołano wspólną dla miasta i gminy Radę Narodową oraz naczelnika miasta i gminy. Z działalności Rady Narodowej Miasta i Gminy w Sławnie z lat 1986–1990 (nr zespołu 817) pozostało ogółem 30 jednostek archiwalnych, które przekazano do tutejszego Archiwum spisami zdawczo-odbiorczymi nr 5 i nr 7a. Jest to podstawowy środek ewidencji dla tego zespołu, który zawiera: protokoły sesji, uchwały i ich realizacja, komisje, kontrole, spotkania z wyborcami, opinie, wnioski, interwencje, plany i sprawozdania, dokumentację z przeprowadzonych wyborów, reprezentację przewodniczącego Rady Narodowej – sygn. 5/1–15¹⁰. Podobny zakres działania udokumentowano w wykazie nr 7a, który również liczy 15 jednostek archiwalnych¹¹.

⁶ Miejska Rada Narodowa w Sławnie z lat 1973–1985 (Spis zdawczo-odbiorczy nr 1).

⁷ Miejska Rada Narodowa w Sławnie z lat 1973–1985 (Spis zdawczo-odbiorczy nr 3).

⁸ Miejska Rada Narodowa w Sławnie z lat 1973–1985 (Spis zdawczo-odbiorczy nr 8a).

⁹ Urząd Miejski w Sławnie z lat 1974–1986 (Spis zdawczo-odbiorczy nr 7).

¹⁰ Rada Narodowa Miasta i Gminy w Sławnie z lat 1986–1990 (Spis zdawczo-odbiorczy nr 5).

¹¹ Rada Narodowa Miasta i Gminy w Sławnie z lat 1986–1990 (Spis zdawczo-odbiorczy nr 7a).

Bardzo słabo zachował się materiał źródłowy dla działalności Urzędu Miasta i Gminy w Sławnie z lat 1986–1990 (nr zespołu 820). Pozostało zaledwie 10 jednostek archiwalnych, które dotyczą spraw finansowych miasta i gminy (budżety, bilanse), sygn. 9/1–10¹².

Najlepiej zachowanym zespołem akt urzędów administracji ogólnej i samorządu terytorialnego są dokumenty wytworzone przez Starostwo Powiatowe w Sławnie w latach 1945–1950 (nr zespołu 88). Zachowało się 633 jednostek archiwalnych. Administracja terenowa na Ziemiach Zachodnich i Północnych kształtowała się stopniowo, ponieważ ziemie te należało najpierw zasiedlić polską ludnością i dopiero tworzyć organy władzy. Szczególną wartość reprezentuje wspiane zachowany Referat Osiedleńczy, na podstawie którego można odtworzyć przebieg akcji osiedleńczej w powiecie sławieńskim w znacznie większym zakresie niż na podstawie słabiej zachowanych akt pozostałych starostw powiatowych przechowywanych w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie Oddział w Słupsku. Zespół zawiera: sprawozdania sytuacyjne (Referat Ogólno-Organizacyjny – sygn. 1–137), protokoły lustracji zarządów gminnych (Referat Samorządowy – sygn. 138–143), sprawozdania z działalności referatu (Referat Administracyjno-Prawny – sygn. 144–205), sprawozdania sytuacyjne referatu (Referat Karno-Administracyjny – sygn. 206), sprawozdania z działalności Powiatowej Komendy (Referat Ochrony przed Pożarami – sygn. 207–213), sprawozdania sytuacyjne (Referat Społeczno-Polityczny – sygn. 214–291), akta akcji osiedleńczej (Referat Osiedleńczy – sygn. 292–434), trudności aprowizacyjne (Referat Aproprowizacji – sygn. 435–443), rozwój placówek handlowych (Referat Przemysłu i Handlu – sygn. 444–479), wykazy obiektów opieki społecznej (Referat Opieki Społecznej – sygn. 480–513), odbudowa zdewastowanych budynków (Referat Odbudowy – sygn. 514–532), organizacja polskiej służby zdrowia (Referat Zdrowia – sygn. 533–559), wykaz zabytków budownictwa słowiańskiego (Referat Kultury i Sztuki – sygn. 560–576), stan rolnictwa w powiecie (Referat Rolnictwa i Reform Rolnych – sygn. 577–616), wykaz chorób zwierzęcych (Referat Weterynaryjny – sygn. 617–629) oraz akta Powiatowego Inspektoratu Przysposobienia Rolniczego i Wojskowego – sygn. 630–633¹³. Starostwo Powiatowe w Sławnie zaprzestało działalności w związku z wejściem w życie ustawy o terenowych organach jednolitej władzy państwowej¹⁴.

¹² Urząd Miasta i Gminy w Sławnie z lat 1986–1990 (Spis zdawczo-odbiorczy nr 9).

¹³ Starostwo Powiatowe w Sławnie z lat 1945–1950 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

¹⁴ Ustawa z 20 marca 1950 roku o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz.U. Nr 14, poz. 130).

Równolegle w latach 1945–1950 funkcjonowała Powiatowa Rada Narodowa i Wydział Powiatowy w Sławnie (nr zespołu 89), po działalności której pozostało 167 jednostek archiwalnych. Radę powołano jako kolegialny, obywatelski czynnik do współdziałania ze starostą powiatowym do wykonywania zadań administracji ogólnej. Zachowany materiał archiwalny zawiera: protokoły posiedzeń plenarnych i prezydium rady, uchwały, komisje (Biuro Prezydialne Rady – sygn. 1–101), protokoły z posiedzeń, organizacja i zakres działania, sprawozdania z działalności (Referat Ogólno-Administracyjny – sygn. 102–110), protokoły i sprawozdania z lustracji, protokoły kontroli, nadzór (Referat Inspekcji – sygn. 111–123), budżet, sprawozdania z wykonania budżetu, roczne sprawozdania rachunkowe (Referat Finansowy – sygn. 124–159), wykazy nieruchomości i gospodarstw rolnych, wykazy dróg (Referat Społeczno-Gospodarczy – sygn. 160–165), wykazy zapomóg pieniężnych (Referat Opieki Społecznej – sygn. 166–167)¹⁵. Urząd Starosty i Wydział Powiatowy zniesiono uchwałą z 20 marca 1950 roku. Całość władzy administracyjnej przejęły rady narodowe jako jednolita władza państwowa¹⁶.

Organem wykonawczym i zarządzającym rad narodowych były prezydium rad. Prezydium Powiatowej Rady Narodowej i Urząd Powiatowy w Sławnie z lat 1950–1975 (nr zespołu 105) liczy aż 831 jednostek archiwalnych. PPRN utworzyło wydziały i referaty, z których do 1958 roku poszczególne referaty przekształcono w wydziały, inne zaś połączono bądź zlikwidowano, a w ich miejsce powołano nowe¹⁷. Zespół archiwalny zawiera: protokoły sesji, komisje, spotkania radnych z wyborcami, organizacja urzędu, realizacja uchwał sesji i prezydium, kontrole (Wydział Organizacyjno-Prawny – sygn. 1–323, 827–828), plany społeczno-gospodarcze, programy rozwoju powiatu, lokalizacja inwestycji, obiektów (Powiatowa Komisja Planowania Gospodarczego – sygn. 324–390, 829), budżety, bilanse, zestawienia statystyczne i analityczne, kontrole finansowe (Wydział Finansowy – sygn. 391–496), plany pracy, sprawozdania, naraady, plany i sprawozdania finansowe, sprawozdania statystyczne, kontrole szkół i placówek opiekuńczych, projekty organizacyjne szkół, sieć szkół i przedszkoli (Inspektorat Oświaty – sygn. 497–629), plany i sprawozdania, sieć bibliotek, domów kultury (Wydział Kultury – sygn. 630–641,

¹⁵ Powiatowa Rada Narodowa i Wydział Powiatowy w Sławnie z lat 1945–1950 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

¹⁶ Ustawa z 20 marca 1950 roku o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz.U. Nr 14, poz. 130).

¹⁷ Prezydium Powiatowej Rady Narodowej i Urząd Powiatowy w Sławnie z lat 1950–1975 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

830–831), plany i sprawozdania (Powiatowy Komitet Kultury Fizycznej i Turystyki – sygn. 642–644), plany i sprawozdania, zmiana nazwisk i imion, odtwarzanie i ustalanie aktów stanu cywilnego, poświadczenie obywatelstwa, sprawy narodowościowe (Wydział Spraw Wewnętrznych – sygn. 645–699), plany i sprawozdania, organizacje rolnicze, SKR, SPR, kontrole (Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Skupu – sygn. 700–730), działalność wydziału, plany i sprawozdania (Wydział Budownictwa, Urbanistyki i Architektury – sygn. 731–736), plany i sprawozdania, kontrole, cmentarnictwo (Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej – sygn. 737–767), lokalizacja sieci handlowej i usługowej, narady, odprawy wydziału, plany i sprawozdania, zarządzenia własne (Wydział Handlu, Przemysłu i Usług – sygn. 768–800), plany i sprawozdania, protokoły kontroli, organizacja lecznictwa (Wydział Zdrowia i Opieki Społecznej – sygn. 801–810), organizacja pracy wydziału, sprawozdania i analizy (Wydział Zatrudnienia i Spraw Socjalnych – sygn. 811–822), plany pracy, sprawozdania, protokoły kontroli (Powiatowa Komenda Straży Pożarnych – sygn. 823), plany pracy, informacje statystyczne (Wydział Statystyki – sygn. 824), plany i sprawozdania (Wydział Komunikacji – sygn. 825), normatywy kancelaryjno-archiwalne, bilanse roczne (Wydział Budżetowo-Gospodarczy – sygn. 826), informacje o sytuacji ludności cygańskiej w mieście Sławno (Wydział Spraw Wewnętrznych – sygn. 827)¹⁸. Mocą ustawy z 28 maja 1975 roku zniesiono urzędy powiatowe i wprowadzono dwustopniowy podział administracyjny kraju¹⁹.

Fragmentarycznie zachowały się materiały archiwalne zespołu nr 38 – Akta Gminy w Sławnie z lat 1945–1954. To zaledwie 15 jednostek archiwalnych. Na czele gmin stał wójt, natomiast jednostkami samorządu terytorialnego były gminne rady narodowe, które powoływały zarządy gminne jako swoje organy wykonawcze. Zespół zawiera: protokoły posiedzeń, sprawozdania z działalności, budżety, spisy inwentarza żywego, Narodowy Spis Powszechny – wyciągi z wykazów (Zarząd Gminy – sygn. 1–12) oraz protokoły z zebrań gromadzkich, z posiedzeń zebrań członków Rolniczych Zespołów Spółdzielczych (sygn. 13–15)²⁰.

W 1954 roku w miejsce gminy powołano gromady, zmieniając jednocześnie ich liczbę w powiecie. Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Sławnie z lat 1960–1972 (nr zespołu 247) liczy zaledwie 9 jednostek

¹⁸ Prezydium Powiatowej Rady Narodowej i Urząd Powiatowy w Sławnie z lat 1950–1975 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

¹⁹ Ustawa z 28 maja 1975 roku o dwustopniowym podziale administracyjnym państwa oraz o zmianie ustawy o radach narodowych (Dz.U. Nr 16, poz. 90 i 91).

²⁰ Akta gminy Sławno z lat 1945–1954 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

archiwalnych. PGRN w Sławnie powstało na mocy uchwały z 25 września 1954 roku o reformie podziału administracyjnego kraju²¹. Jego działalność przypada na lata 1960–1972 w wyniku połączenia PGRN Warszko-wo, Kopnica, Bolszewo, Sławsko. Gromadzkie rady narodowe były organami władzy państwowej na terenie gromady, jej organem wykonawczym zaś prezydium rad. W aktach odnajdziemy: protokoły sesji, księga uchwał (sesje Gromadzkiej Rady Narodowej – sygn. 1–4), protokoły posiedzeń (komisje Gromadzkiej Rady Narodowej – sygn. 5), protokoły posiedzeń, rejestr uchwał (Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej – sygn. 6), roczne plany gospodarcze, wieloletnie programy rozwoju (sygn. 7), plany budżetowe, zmiany, sprawozdania (Budżet i jego wykonanie – sygn. 8–9)²².

W myśl ustawy z 29 listopada 1972 roku w miejsce PGRN utworzono urzędy gmin²³. Urząd Gminy w Sławnie z lat 1973–1986 (nr zespołu 819) zawiera 66 jednostek archiwalnych. Zachowała się dokumentacja dotycząca: działalności zespołów doradczych i opiniotwórczych, społecznych komisji pojednawczych, związków zawodowych – sygn. 8/1–3, protokoły z narad, zarządzenia i decyzje naczelnika gminy – sygn. 8/4–13, plany pracy, sprawozdania – sygn. 8/14–18, skargi i wnioski, protokoły kontroli, zarządzenia pokontrolne oraz sprawozdania z ich realizacji – sygn. 8/19–29, dane statystyczne o pracownikach, szkolenia – sygn. 8/30–31, budżet – sygn. 8/32–47, podatki i opłaty – sygn. 8/48, plany rozwoju społeczno-gospodarczego i ich realizacja – sygn. 8/49–62, Kolegium do spraw Wykroczeń – sygn. 8/63, program rozwoju budownictwa wiejskiego – sygn. 8/64, analizy potrzeb pomocy społecznej i jej rezultatów – sygn. 8/65 oraz archiwum zakładowe – sygn. 8/66²⁴.

W latach 1973–1986 działała też Gminna Rada Narodowa w Sławnie (nr zespołu 816). Z tego okresu zachowała się dokumentacja przekazana do tutejszego archiwum spisami zdawczo-odbiorczymi nr 2 oraz nr 4. Ogółem zespół liczy 74 jednostki archiwalne, które zawierają: wybory do rad narodowych i sejmu – sygn. 2/1–4, protokoły sesji – sygn. 2/5–16, protokoły posiedzeń prezydium GRN – sygn. 2/17–27, radni – sygn. 2/28–31, wybory sołtysów, zebrania wiejskie – sygn. 2/32–42, komisje do spraw: zaopatrzenia ludności, planu, budżetu, budownictwa, komunikacji, rolna, ładu i porządku publicznego, rozwoju gospodarczego i zaopatrzenia, oświaty, kultury, spraw socjalnych, przestrzegania prawa i porządku pu-

²¹ Ustawa z 25 września 1954 roku o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz.U. Nr 43, poz. 191).

²² Prezydium Gromadzkiej Rady Narodowej w Sławnie z lat 1960–1972 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

²³ Ustawa z 29 listopada 1972 roku o utworzeniu gmin i zmianie ustawy o radach narodowych (Dz.U. Nr 49, poz. 312).

²⁴ Urząd Gminy w Sławnie z lat 1973–1986 (Spis zdawczo-odbiorczy nr 8).

blicznego – sygn. 2/43–51, Komitet Kontroli Społecznej – sygn. 2/52, archiwum zakładowe – sygn. 2/53²⁵. Uzupełnieniem powyższej dokumentacji jest spis nr 4, który zawiera 21 jednostek archiwalnych²⁶.

2. Akta dotyczące prawa i wymiaru sprawiedliwości

Kolejną grupą akt licznie reprezentowaną w zasobie słupskiego oddziału Archiwum Państwowego w Koszalinie są akta instytucji ochrony prawa i wymiaru sprawiedliwości. Należy wymienić zespół archiwalny Sądu Grodzkiego w Sławnie z lat 1946–1950 [1954] (nr zespołu: 561), który liczy 185 jednostek archiwalnych. Został utworzony w połowie 1945 roku Przez cały okres funkcjonowania jego siedzibą było miasto Sławno, natomiast teren działania obejmował też powiat sławieński w granicach administracyjnych z lat 1945–1950. Został zniesiony rozporządzeniem ministra sprawiedliwości z 27 listopada 1950 roku²⁷. Akta zawierają: skorowidze i repertoria dla spraw cywilnych, księgi rejestracyjne spraw cywilnych, repertoria, skorowidze Ns, N, C, E, Cps (sygn. 1–9), akta spraw cywilnych niespornych: akta szczegółowe rodzinne i opiekuńcze, o stwierdzenie zgonu, uznanie za zmarłego (sygn. 10–166), akta spraw cywilnych procesowych: akta szczegółowe akt spraw cywilnych procesowych (sygn. 167–181), repertoria dla spraw karnych: księgi rejestracyjne spraw karnych, repertoria Kp, Kps, Ko (sygn. 182–185)²⁸.

Należy także wymienić zespół Akta notariusza Tadeusza Rubicha, który prowadził biuro notarialne przy Sądzie Grodzkim w Sławnie w latach 1946–1951 (nr zespołu 562). Zachowało się jedynie pięć jednostek archiwalnych²⁹.

Prokuratura Powiatowa w Sławnie z lat 1945–1975 (nr zespołu: 555) to kolejne 100 jednostek archiwalnych, które przekazano spisami zdawczo-odbiorczymi. Zespół zawiera: księgę należności budżetowych, poufny dziennik prezydialny, kontrolki, tajny dziennik prezydialny, ewidencję zabezpieczeń, repertoria, wykazy, skorowidze, skorowidz alfabetyczny³⁰.

²⁵ Gminna Rada Narodowa w Sławnie z lat 1973–1986 (Spis zdawczo-odbiorczy nr 2).

²⁶ Gminna Rada Narodowa w Sławnie z lat 1973–1986 (Spis zdawczo-odbiorczy nr 4).

²⁷ Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 27 listopada 1950 roku o dostosowaniu sądów powszechnych do nowych przepisów ustrojowych i o zniesieniu sądów zbędnych (Dz.U. Nr 54, poz. 496).

²⁸ Sąd Grodzki w Sławnie z lat 1946–1950 [1954] (Inwentarz zespołu archiwalnego).

²⁹ Akta notariusza Tadeusza Rubicha przy Sądzie Grodzkim w Sławnie 1946–1951 (Spis zdawczo-odbiorczy).

³⁰ Prokuratura Powiatowa w Sławnie z lat 1945–1975 (7 odrębnych spisów zdawczo-odbiorczych).

3. Akta dotyczące administracji specjalnej

Szczególnie interesujące dla badacza dziejów Sławna są akta urzędów administracji specjalnej. Do tej grupy akt należy Inspektorat Szkolny w Sławnie z lat 1945–1950 (nr zespołu: 90), z działalności którego pozostało 66 jednostek archiwalnych. Zasięg terytorialny władz szkolnych pokrywał się z granicami administracyjnymi powiatu. Inspektor szkolny był bowiem odpowiedzialny za: organizację i realizację powszechnego nauczania i wychowania w podległych mu szkołach, stan wychowania w podległych mu zakładach wychowania przedszkolnego, opiekę i wyzyskanie wszelkich możliwych środków zmierzających do podniesienia stanu i poziomu oświaty pozaszkolnej oraz stan organizacyjny i wykonanie prac i zadań własnych³¹. Ostatecznie ustawą z 20 marca 1950 roku zniesiono urząd inspektora szkolnego, włączając go w struktury Prezydium Powiatowej Rady Narodowej jako Wydział Oświaty³². Akta zawierają: okólniki i zarządzenia ministerstwa (Administracja Ogólna – sygn. 1–2), sprawozdania z działalności bibliotek (Biblioteki Szkolne – sygn. 3–4), remonty i odbudowa szkół (Budownictwo Szkolne – sygn. 5), budżety jednostki, szkół i przedszkoli (sygn. 6–8), protokoły z konferencji rejonowych (sygn. 9), wykazy nauczycieli i dzieci szkolnych (sygn. 10–12), sieć szkolna, starania o budynki szkolne i nauczycieli (Organizacja Szkół – sygn. 13–24), plany pracy i sprawozdania (Oświata Pozaszkolna – sygn. 25–30), protokoły z posiedzeń rad pedagogicznych (Rada Szkolna Miejskowa – sygn. 31), nauka religii dla uczniów (Religia – sygn. 32), frekwencja w szkołach i wyniki nauczania (Sprawozdania – sygn. 33), sprawozdania szkół i oświaty pozaszkolnej (Statystyka – sygn. 34–52), zamknięcie nielegalnej szkoły w Sulonicach (Szkoły Prywatne – sygn. 53), organizacja szkoły zawodowej w Sławnie (Szkoły Zawodowe – sygn. 54), sprawozdania z obchodów „Święta oświaty” (Uroczystości – sygn. 55–56), wykazy szkół i uczniów, zakładanie i utrzymanie szkół (sygn. 57), protokoły i referaty (Zjazdy i Konferencje – sygn. 58), wykaz i działalność szkolnych organizacji (Różne – sygn. 59–63), sprawozdania z działalności Powiatowego Inspektora Spółdzielni Uczniowskiej (Spółdzielczość – sygn. 64), plan pracy i sprawozdania z działalności Poradni Oświatowej (sygn. 65), stan szkolnictwa w powiecie (Sprawozdania Statystyczne – sygn. 66)³³.

³¹ Inspektorat Szkolny w Sławnie z lat 1945–1950 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

³² Ustawa z 20 marca 1950 roku o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz.U. Nr 14, poz. 130).

³³ Inspektorat Szkolny w Sławnie z lat 1945–1950 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

4. Akta dotyczące działalności gospodarczej

Źródłem wiedzy w ujęciu analitycznym dziejów Sławna i ziemi sławieńskiej jest bez wątpienia zespół archiwalny Powiatowy Inspektorat Statystyczny w Sławnie z lat [1953–1961] 1962–1975 (nr zespołu 256), który liczy 122 jednostki archiwalne. Na podstawie ustawy z 15 lutego 1962 roku o organizacji statystyki państwowej zniesiono wydziały (referaty) statystyki prezydiów rad narodowych, powołując w ich miejsce terenowe organy statystyki państwowej³⁴. Zachowany materiał źródłowy zawiera: zestawienia powiatowe stanu upraw, szacunki upraw (Państwowa Inspekcja Plonów – sygn. 1–7), narodowy spis powszechny, spis rolny (Powiatowe Biuro Spisowe – sygn. 8–71), sprawozdania statyczne, skup produktów rolnych, gospodarka leśna, transport, gastronomia (Referat Statystyki Gospodarczej – sygn. 72–121), protokoły kontroli, zarządzenia pokontrolne – sygn. 122³⁵.

Nieco słabiej zachowały się akta Urzędu Skarbowego w Sławnie z lat 1945–1950 (nr zespołu 99). Pozostało zaledwie 21 jednostek archiwalnych. Urzędy skarbowe powołano dekretem z 11 kwietnia 1945 roku o ustroju władz administracji skarbowej oraz skarbowych organów wykonawczych³⁶. 20 marca 1950 roku urzędy skarbowe zostały zlikwidowane i zastąpione wydziałami finansowymi, które utworzono w prezydiach powiatowych rad narodowych³⁷. Z uwagi na fakt, że zachowały się jedynie szczątki materiałów, akta ułożono według grup rzeczowych: rejestry przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych (sygn. 1–2), rejestr podatku od wzbogacenia wojennego (sygn. 3), rejestry wymiarowe podatku dochodowego i obrotowego (sygn. 4–11), rejestry wymiarów doraźnych (sygn. 12–14), ewidencja posiadaczy nieruchomości (sygn. 15), rejestr przypisów i odpisów podatku obrotowego – sygn. 16, ewidencja spraw przekazanych Obywatelskiej Komisji Podatkowej (sygn. 17), rejestr podatku od nieruchomości lokali (sygn. 18), rejestry spraw karnych (sygn. 19–21)³⁸.

Ważne dla badań nad historią gospodarczą rejonu sławieńskiego materiałem archiwalnym pozostają akta przedsiębiorstw i urzędów admini-

³⁴ Ustawa z 15 lutego 1962 roku o organizacji statystyki państwowej (Dz.U. Nr 10, poz. 47).

³⁵ Powiatowy Inspektorat Statystyczny w Sławnie z lat [1953–1961] 1962–1975 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

³⁶ Dekret z 11 kwietnia 1945 roku o ustroju władz administracji skarbowej oraz skarbowych organów wykonawczych (Dz.U. Nr 12, poz. 64).

³⁷ Ustawa z 20 marca 1950 roku o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz.U. Nr 14, poz. 130).

³⁸ Urząd Skarbowy w Sławnie z lat 1945–1950 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

stracji gospodarczej oraz akta spółdzielni i ich związków. Do tej grupy zespołów zaliczamy Zjednoczenie Państwowych Gospodarstw Rolnych w Sławnie z lat [1951–1953] 1954–1958 (nr zespołu 117), reprezentowane przez 154 jednostki archiwalne. 18 marca 1954 roku połączono zespoły PGR z powiatu Sławno (Noskowo, Naclaw, Pieńkowo, Ostrowiec) oraz z powiatu Miastko (Barnów, Biesowice, Kamnica, Trzcinnio, Świerzenko). Miały one odtąd funkcjonować jako „Zjednoczenie Państwowych Gospodarstw Rolnych, z siedzibą w Sławnie, woj. koszalińskie”³⁹. Zespół zawiera: plany, sprawozdawczość (Dział Planowania – sygn. 1–60), struktura zasiewów, zagospodarowanie gruntów (Dział Produkcji Roślinnej – sygn. 61–69), produkcja nasienna (Dział Produkcji Nasiennej – sygn. 70), produkcja zwierząt, mleka, gospodarka paszami (Dział Produkcji Zwierzęcej – sygn. 71–76), plany, kontrole, gospodarka paliwem (Dział Mechanizacji i Transportu – sygn. 77–81), plany, sprawozdania, działalność produkcyjna (Dział Przemysłu Rolnego – sygn. 82–92), materiały do planów inwestycyjnych (Dział Inwestycji – sygn. 93–101), komunikaty (Dział Budownictwa – sygn. 102–103), szkolenia zawodowe (Dział Kadr i Szkolenia Zawodowego – sygn. 104), umowy zbiorowe, preliminarze, sprawy społeczne (Dział Zatrudnienia i Płac – sygn. 105–112), powołanie, struktura organizacyjna, narady (Inspektorat Organizacji – sygn. 113–135), kontrole, bilanse, preliminarze (Dział Finansowo-Księgowy – sygn. 136–146), materiały do planów zaopatrzenia (Dział Zaopatrzenia Materiałowo-Technicznego – sygn. 147–152), plany poprawy warunków BHP (St. Technik BHP i Ochrony Ppoż. – sygn. 153), wnioski racjonalizatorskie (Technik Wynalazczości i Racjonalizacji – sygn. 154)⁴⁰.

Gospodarczą organizacją skupiającą mieszkańców wsi był Powiatowy Związek Kółek Rolniczych w Sławnie z lat 1956–1976 (nr zespołu 224), liczący 162 jednostki archiwalne. Posiadał osobowość prawną oraz dysponował własnym majątkiem ruchomym i nieruchomym. Mógł zawierać umowy w zakresie swej działalności, zaciągać zobowiązania i odpowiadać za nie własnym majątkiem. W lipcu 1975 roku rady powiatowych związków kółek rolniczych podjęły uchwałę w sprawie zakończenia statutowej działalności, rozwiązania PZKR-ów oraz skreślenia ich z rejestrów⁴¹. Akta zawierają: protokoły posiedzeń, sprawozdania z działalności, struktura wewnętrzna, statut, plany działania (Dział Kadr, Samorządu, Organizacji

³⁹ Zjednoczenie Państwowych Gospodarstw Rolnych w Sławnie z lat [1951–1953] 1954–1958 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

⁴⁰ Zjednoczenie Państwowych Gospodarstw Rolnych w Sławnie z lat [1951–1953] 1954–1958 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

⁴¹ Powiatowy Związek Kółek Rolniczych w Sławnie z lat 1956–1976 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

Katasterverwaltung

Regierungsbezirk Köslin

Kreis Schlawa

Gemarkung Schlawa

Nr 153

Gebäudebuch
Gebäudesteuerrolle

des Stadtgemeinde bezirks Schlawa

*) Veranlagt nach § 6 des Gebäudesteuergesetzes,
" " § 48 der Veranlagungsgrundsätze,
" " § 49 der Veranlagungsgrundsätze

*) Das Nichtzutreffende ist zu durchstreichen.

Verfügung vom 28. Dezember 1908, II 14578

Vordruck Nr 39 Titel © (1.25) Din 476 A 4

Ryc. 2. Gebäudebuch des Stadtgemeindebezirks Schlawa, Urząd Katastralny w Ślawnie, sygn. 827

Organizacji i Administracji – sygn. 1–19), realizacja zadań, program działania, stan organizacyjny, protokoły kontroli, skargi i zażalenia, rejestracja kółek rolniczych (Dział Kadr – Zjazdy PZKR – sygn. 20–67), plany, sprawozdania finansowe, plany finansowo-rzeczowe, nakłady inwestycyjne, budżet (Dział Ekonomiczno-Finansowy – sygn. 68–129), plany, usługi, informacja z działalności, sprawozdania statystyczne (Inspektorat Mechanizacji Rolnictwa – sygn. 130–136), własne zjazdy, sprawozdania z działalności, protokoły z posiedzeń, ocena działalności związków (Dział Specjalizacji i Kooperacji – sygn. 137–149), plany pracy, protokoły posiedzeń, sprawozdania z działalności, wykazy (Stanowisko Pracy do spraw Kół Gospodyń Wiejskich – sygn. 157–162)⁴².

Doskonałym źródłem wiedzy dla badań nad dziejami gospodarczymi Sławna w XIX i XX wieku są akta Urzędu Katastralnego w Sławnie (Katasteramt Schlawe) z lat [1763–1860], 1861–1945 (nr zespołu 41). Zachowały się: recesy, wiadomości o zmianie właścicieli gruntów i zabudowań, granicach nieruchomości, parcelach, aktach pomiarowych, alfabetyczne wykazy właścicieli nieruchomości, spisy artykułów matrykuły (Ryc. 2)⁴³. Wraz z dokumentacją aktową zachowała się dokumentacja kartograficzna. Tylko dla miasta Sławna zidentyfikowano w zasobie tutejszego Archiwum niemal 200 jednostek kartograficznych, przeważnie są to plany uzupełniające *Ergänzungskarten*⁴⁴.

5. Partie polityczne

Ważnym aspektem życia społecznego Sławna były partie polityczne oraz podległe organizacje, ruchy społeczne. Tę grupę zespołów reprezentuje Komitet Miejski Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Sławnie z lat 1975–1989 (nr zespołu 566), w ramach którego zachowało się 65 jednostek archiwalnych. Zespół zawiera: protokoły z konferencji sprawozdawczo-wyborczych (sygn. 1–9), protokoły z zebrań sztabu politycznego (sygn. 10–11), protokoły posiedzeń plenarnych (sygn. 12–23), protokoły posiedzeń egzekutywy (sygn. 24–53), materiały Miejskiej Ko-

⁴² Powiatowy Związek Kółek Rolniczych w Sławnie z lat 1956–1976 (Inwentarz zespołu archiwalnego).

⁴³ Urząd Katastralny w Sławnie [Katasteramt Schlawe] z lat [1763–1860], 1861–1945 (Spis zdawczo-odbiorczy).

⁴⁴ Urząd Katastralny w Sławnie [Katasteramt Schlawe] z lat [1763–1860], 1861–1945 (Inwentarz kartkowy zespołu archiwalnego – kartografia).

misji Rewizyjnej (sygn. 54), protokoły posiedzeń Miejskiej Komisji Kontroli Partyjnej (sygn. 55–57), posiedzenia Komisji Współdziałania Partii i Stronnictw (sygn. 58), posiedzenia Komisji Problemowej (sygn. 59–60), ankiety statystyczne (sygn. 61) oraz protokoły z narad aktywu (sygn. 62–65)⁴⁵.

Zakończenie

Przedstawiony materiał archiwalny z całą pewnością nie wyczerpuje tematu i stanowi jedynie próbę usystematyzowania źródeł do dziejów Sławna. Wiele urzędów i instytucji o znaczeniu regionalnym miało swoją siedzibę w Sławnie, co podkreśla lokalne znaczenie miasta. W związku z tym ujęto też w publikacji, celem uzupełnienia informacji oraz pełniejszej orientacji w przedmiotowym zasobie archiwalnym, dane odnośnie do dokumentów administracji powiatu i gminy. Pozostaje mieć nadzieję, że powyższa kompilacja przyczyni się do wzrostu zainteresowania zasobem archiwalnym słupskiego Archiwum w kontekście dalszych badań nad przeszłością Sławna.

Bibliografia

- CHOCHUŁ K. 2010. Polanów i okolice w zasobie archiwum Państwowego w Koszalinie Oddział w Słupsku, [w:] *Historia i kultura Ziemi Sławieńskiej*, t. X: *Miasto i gmina Polanów*, W. Rączkowski, J. Sroka (red.), Sławno–Polanów: Fundacja „Dziedzictwo”, 141–150.
- KRAUSE C. 2006. Die Pfälzer Kolonisation im Allgemeinen sowie die Pfälzer Kolonistendörfer Wilhelmine (Wilkowice) und Coccejendorf (Radosław Sławieński) und deren archivische Überlieferung im Geheimen Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz Berlin-Dahlem, [w:] *Historia i kultura Ziemi Sławieńskiej*, t. V: *Studia nad dziejami wsi*, W. Rączkowski, J. Sroka (red.), Sławno: Fundacja „Dziedzictwo”, 327–365.
- SCHOEBEL M. 2013. Die archivische Überlieferung der Städte und Gemeinden des Landkreises Schlawa im Landesarchiv Greifswald, [w:] *Historia i kultura Ziemi Sławieńskiej*, t. XI: *Ośrodki miejskie*, W. Rączkowski, J. Sroka (red.), Darłowo–Sławno: Fundacja „Dziedzictwo”, 125–143.

⁴⁵ Komitet Miejski Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej w Sławnie z lat 1975–1989 (Spis roboczy).

Slawno im Bestand des Staatlichen Archivs in Koszalin, Außenstelle Slupsk

Zusammenfassung

Die Suche nach Quellenmaterial zur Geschichte Schlawes ist sehr schwierig, denn die Akten befinden sich an verschiedenen Orten. Ein großer Teil (bis 1945) befindet sich im Landesarchiv Greifswald, der Rest in den Staatlichen Archiven in Szczecin und Koszalin oder in den Außenstellen. Die meisten Akten der Stadt Slawno nach dem 2. Weltkrieg sind in der Außenstelle Slupsk des Staatlichen Archivs Koszalin. Der Bestand sind Themengruppen von Akten der Behörden, der Administration und der Selbstverwaltung.

Zu dieser Gruppe gehören auch die Akten der Stadtverwaltung. Auf Grund der Änderungen in der Verwaltung, kann man folgende Gruppen festlegen: Städtischer Nationalrat und Stadtrat Slawnos 1945–1950, Präsidium des Städtischen Nationalrates 1973–1985, Stadtamt in Slawno 1974–1986, Nationalrat der Stadt und Gemeinde Slawno 1986–1990, Stadt- und Gemeindeamt Slawno 1986–1990. Die aufschlussreichsten Akten sind die der allgemeinen Verwaltung und der territorialen Selbstverwaltung, geführt vom Landratsamt in Slawno von 1945–1950. Besonders wertvoll sind die sehr gut erhaltenen Akten des Besiedlungsreferates, anhand derer kann man die gesamte Besiedlungsaktion im Kreis Slawno rekonstruieren. In den Jahren 1945–1950 funktionierten gleichzeitig der Kreisnationalrat und eine selbständige Kreisabteilung. Das ausführende und verwaltende Organ der

Nationalräte waren die Präsidien der Räte: Das Präsidium des Kreisnationalrates und das Kreisamt in Slawno 1950–1975. Die Gemeindeakten von 1945 bis 1954 sind nur in Fragmenten erhalten. An Stelle des Gemeindeamtes ernannte man jetzt das Präsidium des Nationalrates der Gemeinde, tätig von 1960–1972. Es gibt noch Akten des Gemeindeamtes 1973–1986 und des Nationalrates der Gemeinde Slawno 1973–1986.

Eine andere Gruppe sind Akten des Institutes für Staatssicherheit und des Organs der Rechtsprechung. Wichtig: Akten des Amtsgerichtes Slawno 1946–1950 (1954), Akten des Notars Tadeusz Rubich, der eine KANZLEI am Amtsgericht in Slawno führte 1946–1951; Kreisanwaltschaft 1945–1975.

Besonders interessant sind die Akten der Ämter für spezielle Verwaltung. Zu der Gruppe gehören: das Schulinspektorat 1945–1950, das Inspektorat für Statistik (1953–1961) 1962–1975 und das Finanzamt in Slawno 1945–1950.

Eine ausgezeichnete Quelle zur Erforschung der Wirtschaftsgeschichte Schlawes im 19. und 20. Jh.: sind die Akten des Katasteramtes aus den Jahren (1763–1860) 1861–1945. Erhalten sind auch die Akten der kartografischen Dokumentation. Akten der Unternehmen und der Wirtschaftsämter nach 1945, auch von Genossenschaften und ihrer Verbände, sind erhalten. Zu dieser Gruppe gehören: Die

Staatliche Landwirtschaftliche Vereinigung in Slawno (1951–1953) 1954–1958, der Kreisverein Landwirtschaftlicher Genossenschaften in Slawno 1956–1976.

Akten politischer Parteien und den ihnen untergeordneten Organisationen ebenso gesellschaftliche Bewegungen vervollständigen die Sammlung. Diese Gruppe wird von den Abteilungen des Städtischen Komitees der Vereinigten Polnischen Arbeiterpartei repräsentiert 1975–1989.

Das vorgestellte Material ist bestimmt noch nicht alles, es ist nur eine Probe der Systematisierung der Quellen in Sachen Geschichte der Stadt. Viele Ämter und Institutionen hatten ihre Sitze in Slawno, was die lokale Bedeutung der Stadt unterstreicht. Die Hoffnung besteht, dass die obigen Angaben das Interesse der Menschen an archivalen Sammlungen im Archiv Słupsk erweckt und zu späteren Untersuchungen der Geschichte der Stadt Slawno bereit gemacht hat.